

# LES JE PRIHODNOST

Besedilo: **Barbara Viki Šubic, Špela Kuhar in Polona Filipič**, fotografije: **Center arhitekture Slovenije**

**Kako lesu spet povrniti ugled, ki ga je imel v zlatih časih slovenske lesne industrije? Verjame, da bi bilo treba poleg modre, spodbujevalne gospodarske politike vedno več vlagati v izobraževanje na tem področju. Pri svojem delu na področju izobraževanja o lesu spoznavamo, da les vedno bolj izginja iz vsakodnevnega življenja in da otroci, ne glede na to, ali prihajajo iz mesta ali s podeželja, ne prepoznajo različnih vrst lesa, lesnih polizdelkov ali lesnih zvez, da marsikdaj ne znajo naštetih pet avtohtonih vrst dreves in da se zelo hitro ustavi naštevanje lesenih predmetov, ki jih najdejo v svojem domu. Prepoznajo žagovino, strojni ali ročni oblanci pa so skoraj malo čudo. In le redkokdaj je bil kdaj v leseni hiši.**

Odnos do lesa in njegove uporabe je nujno treba graditi postopoma in neprekinjeno skozi vse življenje: le tako nam pride v zavest, da je živeti v prostoru, ki te podpira na vseh nivojih življenja in delovanja, naložba v dobro počutje, zdravje in uspeh. V študijah je bilo z meritvami dokazano, da bivanje v lesenih stavbah blagodejno vpliva na telo in duha. Izobraževanje o lesu pripomore tudi k zviševanju zavesti o tradiciji, o kakovostnih stavbah, opremi in predmetih, ki so preživeli čas in druge arhitekturne ali oblikovalske ikone, pa naj bo to lesena kmečka hiša ali stol Rex arhitekta Kralja. Zaradi njih smo lahko ponosni na svojo preteklost in na znanje, ki se je ohranilo skozi čas in ki ga moramo negovati in predajati mladim.

Želimo si, da bi v prihodnosti vsi otroci vedeli, da je les material, ki je trajen, trajnosten, ki nam omogoča boljši zrak, iz katerega lahko naredimo veliko raznolikih stvari, ko ga ne potrebujemo več, pa ga lahko preoblikujemo ali ga preprosto uporabimo kot energent in potem s pepelom pognojimo novo mlado drevo ter tako sklenemo krog. Les je ponor ogljikovega dioksida, je topel, trajen, je biorazgradljiv in vsestransko uporaben material, ki ga ima Slovenija v izobilju, zato ima les tudi simbolno vrednost.

Ker resnično želimo, da bi otrokom les postal stalni spremljevalec v življenju in bi jim pri odločitvah, ali les ali plastika, pomenil prvo izbiro, smo zasnovali vrsto delavnic pod skupnim imenom Igrivi les. Posamezne delavnice so metodološko zasnovane tako, da skozi proces izkustvenih delavnic in predavanj otroci različnih starosti sistematično spoznavajo les z več zornih kotov – od vrst lesa in njegovih lastnosti do pomena lesa za življenje in trajnostni način bivanja. V izkustveni delavnici Lesni detektiv otroci opazujejo in otipajo različne vrste lesa in polizdelke, osredotočijo se na občutenje lesa z vsemi čutili in sistematično spoznavajo, katera vrsta lesa je primerna za določen namen uporabe. V procesu učenja prek izkušnje se otroci seznanijo tudi s povezavo med tipom konstrukcije in materiali ter z njihovimi lastnostmi. Vzporedno analizirajo obremenitve konstrukcij in njihovo obnašanje. Izdelajo tudi izdelek iz lesenih deščic, ob katerem spoznavajo proces in pomen oblikovanja različnih inovativnih izdelkov iz lesa, ki upoštevajo tako zakonitosti tradicionalne obrti kot tudi nove oblikovalske pristope.

Kako les vpliva na kakovost bivanja in zakaj je pomemben za trajnostni razvoj, otroci spoznajo prek ogledov sodobne slovenske arhitekture v lesu, s čimer jim skozi osebno izkušnjo približamo prvinskost lesa.

Metodološko dosledno zasnovane delavnice na kreativen in zanimiv način dopolnjujejo klasični izobraževalni proces v slovenskem prostoru, predvsem prek praktične izkušnje. Tovrstno izobraževanje je tek na dolge proge: rezultati se bodo pojavili čez leta, ko bo les postal samoumevna prva izbira.

Center arhitekture Slovenije vodijo Barbara Viki Šubic, Špela Kuhar in Polona Filipič.

Arhitektke, ki delujejo na področju arhitekturnega izobraževanja, so avtorice več razstav, prireditev in prispevkov v poljudni in strokovni literaturi. Vodijo pomembne domače in mednarodne izobraževalne programe oz. na njih sodelujejo.



**Pred začetkom novega šolskega leta vabimo vrtnice in osnovne šole, da si zagotovite termin v okviru programa IGRIVA ARHITEKTURA oz. tehniških in kulturnih dni, ki smo jih v Centru arhitekture Slovenije pripravili za šolsko leto 2017/2018.**

Delavnice v programu IGRIVA ARHITEKTURA izvajamo v okviru tehniških in kulturnih dni za učence od 1. do 9. razreda OŠ. Tehnični dan traja do 5 šolskih ur. Najprej pripravimo predavanje o izbrani temi, sledijo tri delavnice z izkustvenim delom, na koncu učenci rešujejo delovne liste, sledi še refleksija. Nekaj tehniških dni smo zasnovali tudi tako, da izvedemo natečaj na temo degradiranega/neizkoriščenega prostora v šoli ali njeni okolici. Pripravljamo tudi tematske izobraževalne arhitekturne sprehode v kraju šole ali v Ljubljani. Več informacij o delavnicah, terminih in ceni TD najdete na [www.igrivarhitektura.org](http://www.igrivarhitektura.org) in na FB-profilu Igriva arhitektura.